

УДК: 929 (577С)

**СЛОВО ПРО ВЧИТЕЛЯ
(ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПРОФЕСОРА БОРИСА ФЕДОРОВИЧА СУХОМЛИНОВА)**

Н. Сибірна, Я. Чайка

Б. Ф. Сухомлинов (18.07.1916 – 13.01.2004)
B. F. Sukhomlynov

Борис Федорович Сухомлинов народився 18 липня 1916 року у слободі Уразово Курської області. У 1942 році він закінчив хімічний факультет Ростовського університету. Свій трудовий шлях Борис Федорович почав лаборантом (1942–1943) кафедри біохімії Ставропольського медичного інституту, а з 1943 по 1948 рік був асистентом цієї кафедри. Із 1948 року його доля пов'язана зі Львовом.

Борис Федорович Сухомлинов (верхній ряд, третій справа) – один із учнів
Степана Зеноновича Гжицького (нижній ряд, посередині)
Borys Fedorovych Sukhomlynov (top row, third from the right) was the disciples of
Stepan Zenonovych Hzhyskyi (bottom row in the middle)

Спочатку (1948–1951) він був науковим співробітником науково-дослідного інституту гематології та переливання крові. У 1950 році Б. Ф. Сухомлинов захистив кандидатську дисертацію на тему “Дихальна функція крові собак після видалення різних відділів шлунку”. З 1951 по 1961 рік працював науковим співробітником науково-дослідного інституту агробіології АН УРСР. У 1961 році Б. Ф. Сухомлинов був запрошений на посаду доцента кафедри фізіології людини і тварин у Львівський університет.

У лабораторії, 1954 р.
In the laboratory, 1954

Б. Ф. Сухомлинов і В. О. Енгельгардт на конференції у Ризі (1974)

B. F. Sukhomlynov and V. A. Engelhardt at the conference in Riga (1974)

У 1962 році він захистив дисертацію на звання доктора біологічних наук на тему “Біохімія крові за умов хронічної гематурії великої рогатої худоби”. Із 1950 по 1963 рік кафедри біохімії як підрозділу біологічного факультету Львівського університету не було. Відродження кафедри у складі Львівського державного університету імені Івана Франка відбулось у 1963 р. під орудою Бориса Федоровича Сухомлинова, який був її завідувачем упродовж 25 років, а з 1988 по 1993 рік працював професором кафедри біохімії. Наукові інтереси Б. Ф. Сухомлинова були у сфері радіобіології та молекулярної біології. Він зробив вагомий вклад у розвиток структурно-метаболічної теорії дії іонізуючого випромінювання, заснував пріоритетний напрям дослідження первинної структури гемопротеїнів тварин за умов різних патологій. Борис Федорович Сухомлинов є основоположником наукової школи „Біохімія і молекулярна біологія”.

Під його керівництвом учасниками наукової школи кафедри виявлено основні закономірності дії сублетальних і летальних доз іонізуючого

випромінювання на структурно-функціональні властивості киснево-транспортних білків, а також молекулярні принципи протекторної дії гіпоксичних газових сумішей і дослідження первинної структури міоглобінів різних видів тварин. Професор Б. Ф. Сухомлинов підготував 49 кандидатів біологічних наук. З-під його пера вийшло понад 350 наукових праць. Він був нагороджений медалями “Винахідник СРСР” (1980), “Ветеран праці” (1985), “За досягнуті успіхи у розвитку народного господарства” (1987). Протягом багатьох років був членом Наукових Рад АН СРСР і АН УРСР.

На науковій конференції, 1989 р.

At the scientific conference, 1989

Серед учнів професора Сухомлинова, які продовжили його справу і зробили вагомий внесок у розвиток української та світової біохімії, слід назвати: члена-кореспондента НАН України, доктора біологічних наук, професора Ростислава Степановича Стойку, доктора біологічних наук, професора Людмилу Борисівну Дробот, доктора біологічних наук В'ячеслава Миколайовича Коробова, доктора біологічних наук, професора Наталію Олександрівну Сибірну, доктора біологічних наук, професора Оксану Борисівну Столяр, доктора біологічних наук, професора Миколу Миколайовича Великого, доктора біологічних наук, професора Володимира Глібовича Юкала та ін.

З нагоди святкування 100-річчя від дня народження професора Бориса Федоровича Сухомлинова у цьому випуску Вісника Львівського університету. Серія біологічна опубліковані наукові праці учасників Міжнародної наукової конференції “Актуальні проблеми сучасної біохімії” (16-18 листопада 2016 року).

**A WORD ABOUT THE TEACHER
(TO THE 100TH ANNIVERSARY OF PROFESSOR
BORYS FEDOROVYCH SUKHOMLYNOV)**

N. Sybirna, Ya. Chayka

*Ivan Franko National University of Lviv
4, Hrushevskiyi St., Lviv 79005, Ukraine
e-mail: sybirna_natalia@yahoo.com*

Borys Fedorovych Sukhomlynov was born on July 18, 1916 in the settlement Urazovo, Kursk region. In 1942 he graduated from the Chemistry Faculty of Rostov University. Borys Fedorovych began his career as laboratory assistant (1942-1943) at Department of Biochemistry of Stavropol Medical Institute, and from 1943 to 1948 was assistant at this Department. His fate had linked with Lviv since 1948. During 1948-1951 he worked as a research fellow at the Scientific Research Institute of Hematology and Blood Transfusion. B. Sukhomlynov defended the PhD thesis entitled «The respiratory function of dogs' blood after removal of various departments of a stomach» in 1950. From 1951 to 1961 he worked as a research fellow at the Scientific Research Institute of Agrobiology AS USSR. In 1961 B. Sukhomlynov was invited to the Associate Professor position at the Department of Human and Animal Physiology at the Lviv University.

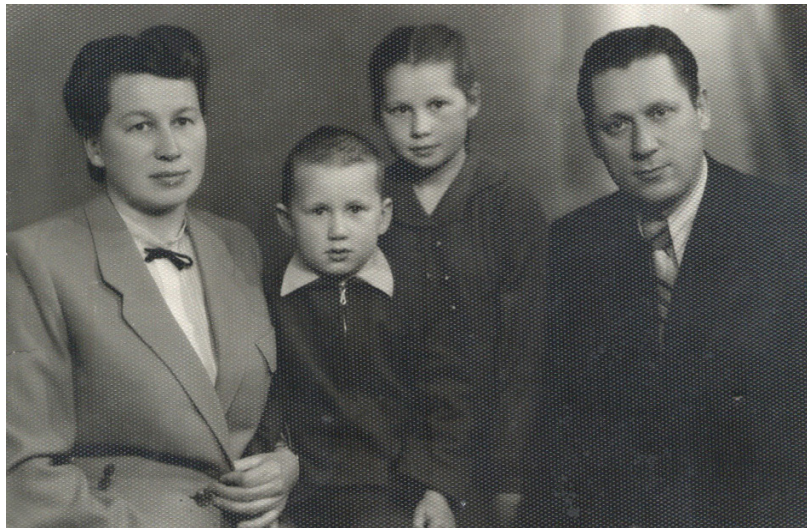
In 1962 he defended the Doctor of Biological Sciences thesis entitled «Biochemistry of blood under conditions of cattle's chronic hematuria». The Department of Biochemistry from 1950 till 1963 does not exist as the unit of Biological Faculty of Lviv University. Renaissance of the Department as a part of Ivan Franko State University of Lviv took place in 1963 under the leadership of Borys Fedorovych Sukhomlynov who was its head for 25 years, and from 1988 till 1993 worked as professor at Department of Biochemistry. B. Sukhomlynov research interests were related to the Radiobiology and Molecular Biology. He made a significant contribution to the development of structural and metabolic theory of ionizing radiation influence. He established the research priority area of the animals' hemoprotein primary structure under conditions of different pathologies. Borys Fedorovych Sukhomlynov was the founder of scientific school «Biochemistry and Molecular Biology».

Under his leadership, by members of the departments' scientific school were found basic consistent pattern of sublethal and lethal doses ionizing radiation action on the structural and functional properties of oxygen transport proteins. The molecular principles of hypoxic gas mixtures protective effect and primary structure of myoglobin of different animal species was also found. Professor B. Sukhomlynov prepared 49 candidates of biological sciences. From his pen came more than 350 scientific papers. He was awarded the medal «Inventor of the USSR» (1980), «Veteran of Labor» (1985), «For achievements in the development of national economy» (1987). For many years he was a member of the scientific council of the AS USSR and AS Ukrainian SSR.

Among students of professor Sukhomlynov, who continued his work and made a significant contribution to the development of Ukrainian and world Biochemistry. It should be named Corresponding Member NAS of Ukraine, Professor, Doctor of Biological Sciences Rostyslav Stepanovych Stoika; Doctor of Biological Sciences, Professor Liudmyla Borysivna Drobot; Doctor of Biological Sciences V'iacheslav Mykolaiovych Korobov; Doctor of Biological Sciences, Professor Nataliia Oleksandrivna Sybirna; Doctor of Biological Sciences, Professor Oksana Borysivna Stoliar; Doctor of Biological Sciences, Professor Mykola Mykolaiovych Velykyi; Doctor of Biological Sciences, Professor Yukalo Volodymyr Glibovych and others.

Зустріч із видатним радіобіологом О. М. Кузіним (по центру). Б. Ф. Сухомлинов – третій зліва
The meeting with the prominent radiobiologists A. Kuzin (in the center). B. F. Sukhomlynov – third from the left

У родинному колі, 1958 р.
With the family, 1958

Scientific papers of participants of the International Scientific Conference “Current Problems of Modern Biochemistry”, dedicated to the 100th anniversary of professor Borys Fedorovych Sukhomlynov (16 – 18 November 2016) are published in this issue of the “Bulletin of Lviv University. Biological Issue”.

Стаття прийнята до друку: 26.08.2016